

บทที่ 25

วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ส่วนที่ 1

ข้อความทั่วไป

วิธีการเพื่อความปลอดภัยมิใช่โทษ แต่เป็นวิธีการที่กฎหมายกำหนดขึ้นเพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่ได้กระทำความผิดแล้ว กระทำความผิดขึ้นอีกในเวลาภายหลัง และเพื่อให้สังคมปลอดภัยจากการกระทำความผิด

วิธีการเพื่อความปลอดภัยต่างกับโทษอาญา สามารถแยกออกเป็นกรณีใหญ่ ๆ ได้ 2 กรณี คือ

1. ต่างกันที่กฎหมาย
2. ต่างกันที่ความมุ่งหมาย

ทั้งวิธีการเพื่อความปลอดภัย และโทษจะต้องมีกฎหมายบัญญัติให้ใช้ จึงจะใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยหรือลงโทษได้ แต่วิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้น แม้ขณะกระทำการที่เป็นเหตุให้ศาลสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ไม่มีกฎหมายกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยไว้ แต่ถ้าในขณะพิพากษามีกฎหมายกำหนดให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย ศาลก็ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยได้ ทั้งนี้เพื่อให้สังคมได้ปลอดภัยจากผู้กระทำความผิดโดยเร็วที่สุด

ส่วนโทษนั้น ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในขณะกระทำความผิด (ดูมาตรา 2) เว้นแต่จะมีกฎหมายภายหลังกำหนดโทษเบากว่า ถ้าหากไม่มีกฎหมายในขณะกระทำความผิดกำหนดว่าการกระทำเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้แล้ว ศาลจะลงโทษผู้นั้นไม่ได้เลย

2. ต่างกันที่ความมุ่งหมาย

ความมุ่งหมายที่จะใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ก็เพื่อที่จะให้สังคมได้ปลอดภัยจากผู้กระทำความผิด แม้ผู้ที่กระทำความผิดจะมีได้รับโทษ แต่ศาลก็ยังได้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ควบคุมตัวเขาไว้เพื่อป้องกันมิให้เขาไปทำให้สังคมไม่ปลอดภัย (มาตรา 48)

แต่โทษนั้นมุ่งหมายเพื่อตอบแทนการกระทำความผิด ต้องการให้ผู้กระทำความผิดเข็ดหลาบ ไม่กล้ากระทำความผิดอีก เพราะกลัวจะถูกลงโทษ

ส่วนที่ 2

ชนิดต่าง ๆ ของวิธีการเพื่อความปลอดภัย

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 บัญญัติว่า “วิธีการเพื่อความปลอดภัยมีดังนี้

- (1) กักกัน
- (2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (3) เรียกประกันทัณฑ์บน
- (4) กุมตัวไว้ในสถานพยาบาล
- (5) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง”

ตอนที่ 1

กักกัน

ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 40 บัญญัติว่า

“กักกัน คือ การควบคุมผู้กระทำความผิดติดนินสัยไว้ในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำ ความผิด เพื่อติดนินสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ”

ตามหลักฐานที่ปรากฏการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดติดนินสัยนี้มีมาตั้งแต่โบราณแล้ว เช่น พระราชบัญญัติตัดสินคนจรจัด และคนที่เคยต้องโทษมาแล้วหลายครั้ง ร.ศ. 127 พระราชบัญญัติ กักกันผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย พ.ศ. 2479 เป็นต้น

เงื่อนไขที่ศาลจะใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย กักกันผู้ใด มีบทบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 41 ดังนี้

“ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้วหรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า หกเดือนมาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้งในความผิดดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 209 ถึง มาตรา 216
- (2) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภยันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 217 ถึงมาตรา 224
- (3) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 ถึง มาตรา 246
- (4) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 ถึง มาตรา 286
- (5) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288 ถึงมาตรา 290 มาตรา 292 ถึง มาตรา 294

- (6) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 295 ถึงมาตรา 299
 (7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 309 ถึงมาตรา 320
 (8) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 340 มาตรา 354 และ
 มาตรา 357

ภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้หนึ่งได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษแล้วแต่กรณี ผู้หนึ่งได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด ในบรรดาที่ระบุไว้ข้างต้นอีก ศาลอาจถือว่า ผู้หนึ่งเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปี และไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรานี้”

ฉะนั้นองค์ประกอบที่จะใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ประเภทกักกันได้ มีดังนี้

1. เคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้งในความผิด ตั้งแต่ (1) ถึง (8) ของมาตรา 41 ที่จำต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง นั้นต้องพิจารณาประกอบในวรรค 2 ของ มาตรา 41 ด้วย กล่าวคือ ผู้หนึ่งพ้นจากการกักกันหรือพ้นโทษไปแล้ว และกระทำความผิดขึ้นอีกภายใน 10 ปี
2. โทษที่ได้มีคำพิพากษามาแล้ว ต้องเป็นโทษในฐานะความผิดระบุตามบทมาตราต่าง ๆ ไว้ฐานใดฐานหนึ่งในมาตรา 41 แต่ไม่จำต้องซ้ำในฐานเดียวกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1688/2505) และต้องเป็นโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 6 เดือน คือตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป จะเป็นฐานพยายามในความผิดต่าง ๆ นั้นก็ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1475/2508) ถ้าศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม มาตรา 365 และมาตรา 335, 80 ฐานพยายามลักทรัพย์ แต่ให้ลงโทษฐานบุกรุก ตามมาตรา 365 ซึ่งเป็นบทหนักตามมาตรา 90 ไม่ถือว่าศาลลงโทษตามมาตรา 335 ด้วย จึงไม่ต้องด้วยมาตรา 41 กักกันไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 646/2506)

วิธีการคำนวณระยะเวลาที่กักกัน

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 42 บัญญัติว่า

“ในการคำนวณระยะเวลาที่กักกัน ให้นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขังที่ผู้ต้องกักกันนั้นจะต้องรับอยู่ก็ให้จำคุกหรือกักขังเสียก่อน และให้นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

ระยะเวลาที่กักกัน และการปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน ให้นำบทบัญญัติมาตรา 21 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม”

ฉะนั้นหลักเกณฑ์ในการคำนวณระยะเวลาที่กักกัน มีดังนี้

(1) ให้นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขัง ผู้ที่ต้องกักกันนั้นจะต้องรับอยู่ ก็ให้จำคุกหรือกักขังเสียก่อน และให้นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

(2) ระยะเวลาที่กักกัน ถ้ากำหนดเป็นเดือน ให้นับสามสิบวันเป็นหนึ่งเดือน ถ้ากำหนดเป็นปีให้คำนวณตามปีปฏิทินในราชการ

การปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน

เมื่อผู้ต้องคำพิพากษาให้กักกันถูกกักกันตามกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัวในวันถัดจากวันครบกำหนด (มาตรา 42 วรรค 2)

อำนาจฟ้องขอให้กักกัน

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 43 บัญญัติว่า

“การฟ้องขอให้กักกัน เป็นอำนาจของพนักงานอัยการโดยเฉพาะ และจะขอรวมกันไปฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน หรือจะฟ้องภายหลังก็ได้”

จะเห็นได้ว่าอำนาจฟ้องขอให้กักกันเป็นอำนาจของพนักงานอัยการโดยเฉพาะเท่านั้น

วิธีฟ้องขอให้กักกัน

การฟ้องขอให้กักกันทำได้ 2 วิธี คือ

1. ขอให้รวมกันไปฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน หรือ
2. ฟ้องภายหลัง ซึ่งต้องฟ้องภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันฟ้องคดี อันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกันนั้น

ซึ่งมีฉะนั้นจะเป็นอันขาดอายุความ

ตัวอย่างคำพิพากษากฎีกา มาตรา 39

การที่โจทก์ถูกจำเลยควบคุมในข้อหาเป็นบุคคลอันธพาลตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 21 นั้น มิใช่เป็นโทษหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 และ 39 แม้จำเลยจะกระทำเพื่อแก้ล้างโจทก์ ก็ไม่เป็นผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 200 (ศาลฎีกาพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ที่เห็นว่าการกระทำของจำเลยมีมูล

ตามฟ้องต้องด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 310 ไม่เข้า มาตรา 200) คำพิพากษาฎีกาที่ 177/2508)

การกักกันตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ใช่โทษ เป็นเพียงวิธีการเพื่อความปลอดภัย ซึ่งมีลักษณะเบากว่าโทษจำคุก ฉะนั้นจะอนุโลมกำหนดเวลากักกันเป็นกำหนดโทษจำคุก หรือรวมกับโทษจำคุกเพื่อใช้สิทธิฎีกาข้อเท็จจริงย่อมไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1455/2511) (มีหมายเหตุท้ายฎีกา)

ผู้ว่าคดีศาลแขวงมีอำนาจฟ้องขอให้ศาลพิจารณาคดีพิพากษา ๖ ให้กักกัน จำเลยได้รับการกักกันไม่ใช่โทษอาญา ศาลแขวงพิพากษาให้กักกันจำเลยได้ แม้มีกำหนดถึง 58 วัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 24/2513)

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 41

เดิมศาลพิพากษาให้กักกันจำเลยตามพระราชบัญญัติกักกันผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย พ.ศ. 2479 โดยจำเลยต้องโทษมาแล้ว 2 ครั้ง แล้วมากระทำความผิดอันเป็นเหตุร้ายซ้ำอีก แต่ปรากฏว่าโทษที่จำเลยได้รับในครั้งแรกนั้น จำเลยมีอายุยังไม่เกิน 17 ปี และกำหนดโทษจำคุกเพียง 3 เดือน ซึ่งเงื่อนไขในการที่ให้กักกันได้ถูกเปลี่ยนแปลงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 อันต้องประกอบกับผู้กระทำความผิดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 6 เดือนมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง และกระทำในขณะที่มีอายุเกิน 17 ปีด้วย ตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเป็นคุณแก่จำเลย ศาลให้ยกเลิกการกักกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 54/2501)

จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษกักกันตามพระราชบัญญัติกักกันผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย พ.ศ. 2479 ครั้นต่อมาเมื่อใช้ประมวลกฎหมายอาญาแล้ว จำเลยร้องขอให้ยกเลิกโทษกักกัน โดยที่ปรากฏว่าจำเลยเคยต้องโทษฐานลักทรัพย์จำคุก 6 เดือน ครั้งหนึ่งเท่านั้น ส่วนอีกครึ่งหนึ่งต้องโทษฐานทำร้ายร่างกายก็ถูกจำคุกเพียง 4 เดือน ที่ศาลกำหนดโทษในที่สุด จำคุก 8 เดือนนั้น เป็นการคำนวณโทษที่จำเลยต้องรับร่วมกับโทษกระทงอื่นด้วยเท่านั้น จะนำมาเป็นเกณฑ์ให้มีการกักกันจำเลยตามที่มีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 บัญญัติขึ้นใหม่ไม่ได้ ศาลจึงมีอำนาจตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 14 ที่จะสั่งตามที่เห็นสมควร ให้ยกเลิกการกักกันจำเลยได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 709/2503)

คดีที่ศาลพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานบุกรุกและพยายามลักทรัพย์ แต่ให้ลงโทษฐาน

บุกรุกซึ่งเป็นบทหนักมาตราเดียวกัน จะถือว่าเป็นการลงโทษฐานพยายามลักทรัพย์ควไปด้วยไม่ได้ เพราะการตีความในคดีอาญาต้องตีความตามตัวบทโดยเคร่งครัด และให้เป็นผลตีแก่จำเลย จึงยังถือไม่ได้ว่า จำเลยได้ถูกศาลพิพากษาลงโทษในความผิดตามที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 ที่จะกักกันจำเลยได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 646/2506)

(คำพิพากษาฎีกาที่ 1141/2506) ระหว่างพนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์ นายสิงห์ ศิริศาสตร์ จำเลย วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน หน้า 1666)

ตามพระราชบัญญัติกักกันผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย พ.ศ. 2479 มาตรา 8 มีถ้อยคำว่า “ถ้าผู้ใด เคยได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง” แต่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 ใช้ถ้อยคำเพียงว่า “ถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ฯลฯ มาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้ง” ไม่มีถ้อยคำว่าต้อง “เคยได้รับโทษจำคุกมาแล้ว” จึงแสดงว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 ได้เปลี่ยนแปลงหลักการในเรื่องที่จะลงโทษกักกัน จากพระราชบัญญัติกักกันผู้มีสันดานเป็นผู้ร้ายเดิมแล้ว

จำเลยกระทำความผิดและถูกศาลพิพากษาลงโทษไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้ว 2 ครั้ง คดีที่จำเลยกระทำความผิดภายหลัง ศาลพิพากษาลงโทษก่อน ส่วนคดีที่จำเลยกระทำความผิดก่อน ศาลพิพากษาลงโทษภายหลัง ศาลพิพากษาให้นับโทษต่อคดีที่พิพากษาทำก่อนด้วย แล้วจำเลยมากระทำความผิดในคดีนี้อีก และถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือน ดังนี้ถือว่า จำเลยเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัยได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 683/2506)

แม้ประมวลกฎหมายอาญาจะเปลี่ยนโทษกักกันเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยแต่ไม่มีผลถึงโทษกักกันที่ผู้รับโทษได้พ้นโทษไปก่อนใช้ประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ฉะนั้นพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499 มาตรา 3 จึงลบล้างโทษกักกัน เมื่อผู้นั้นมากระทำความผิดขึ้นอีกเมื่อใช้ประมวลกฎหมายอาญา จึงยกเอาเหตุที่ผู้นั้นเคยรับโทษกักกันมาก่อนแล้วมากักกันอีกไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 422/2507)

การพยายามกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 นั้น เป็นความผิดแล้ว เพียงแต่ต้องระวางโทษต่ำกว่าความผิดสำเร็จเท่านั้น ฉะนั้นความผิดที่จำเลยกระทำในคดีนี้ ย่อมเป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 (8) แล้ว ถือได้ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และพิพากษาให้กักกันจำเลย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1475/2508)

จำเลยเคยถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 6 เดือนมาแล้ว 2 ครั้ง ครั้งแรกฐานรับของโจร ครั้งที่สองฐานลักทรัพย์ เมื่อจำเลยพ้นโทษครั้งที่ 2 ไปแล้ว ภายในเวลา 10 ปี กลับมา

กระทำผิดฐานลักทรัพย์ จนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกเกินกว่า 6 เดือนเอี่ยวความผิดของจำเลยเหล่านี้ ก็เป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ซึ่งอยู่ในประเภทเดียวกันกับที่ระบุไว้ในมาตรา 41 (8) ทั้งสิ้น จึงเข้าเกณฑ์ที่ศาลจะให้กักกันได้

จำเลยลักทรัพย์ 2 ราย ในเวลาห่างกันราว 1 เดือน ทั้งเป็นความผิดที่ประกอบด้วยลักษณะดังบัญญัติไว้ในอนุมาตราของ มาตรา 335 ตั้งแต่ 2 อนุมาตราขึ้นไป คือ (1) (7) (11) ดังนี้จึงเห็นได้ชัดว่าเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย สมควรที่จะให้กักกันจำเลย (คำพิพากษาฎีกาที่ 957/2509)

ในวันประกาศใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499 จำเลยยังถูกกักกันอยู่ และโทษกักกันก็ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการพิจารณาให้พ้นโทษไป โดยผลแห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการพระราชทานอภัยโทษเนื่องในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ ด้วย ฉะนั้นจะถือว่าจำเลยที่ 1 ได้รับประโยชน์จากมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่า มิได้เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดเกี่ยวกับการกักกันนั้นหาได้ไม่ (คำพิพากษาฎีกาที่ 632/2513)

จำเลยเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว และได้พ้นจากการกักกันภายหลังวันที่ 13 พฤษภาคม 2500 ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ พ.ศ. 2499 ใช้บังคับ จำเลยย่อมไม่ได้รับผลการล้างมลทินตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงอาจถูกพิพากษาให้กักกันในเหตุที่เป็นผู้เคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้วได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 124/2515)

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 43

การที่ศาลทหารกล่าวไว้ในคำพิพากษาให้ยกคำขอให้กักกันจำเลย เพราะไม่อยู่ในอำนาจของศาลทหารนั้น หาดัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องขอให้กักกันจำเลยต่อศาลที่มีอำนาจไม่ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1083/2507)

ผู้ว่าคดีศาลแขวงมีอำนาจฟ้องขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาให้กักกันจำเลยได้ การกักกันไม่ใช่โทษอาญา ศาลแขวงพิพากษาให้กักกันจำเลยได้ แม้มีกำหนดถึง 58 วัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 24/2513)

ตอนที่ 2

ห้ามเข้าเขตกำหนด

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 44 บัญญัติว่า

“ห้ามเข้าเขตกำหนด คือ การห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา ตามบทบัญญัติของกฎหมาย “การห้ามเข้าเขตกำหนด” หมายความว่า การห้ามมิให้เข้าไป ในท้องที่หรือ สถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา

และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 45 บัญญัติว่า

“เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด และศาลเห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยของประชาชน ไม่ว่าจะมียกข้อหรือไม่มี ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาว่าเมื่อผู้นั้นพ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าเขตกำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปี”

จะนั้นองค์ประกอบที่ศาลจะห้ามเข้าเขตกำหนดมีได้ดังนี้

1. ผู้นั้นถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษ ไม่ว่าจะลงโทษอาญาประเภทใด
2. ศาลเห็นสมควรห้ามเข้าเขตกำหนด เพื่อความปลอดภัยของประชาชน
3. ไม่ว่าจะมียกข้อหรือไม่

เมื่อเข้าองค์ประกอบดังกล่าว ศาลจึงมีอำนาจสั่งในคำพิพากษาว่า เมื่อผู้นั้นพ้นโทษตาม คำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าในเขตกำหนด เป็นเวลาไม่เกิน 5 ปี

ความมุ่งหมายของกฎหมายมาตรานี้ เพื่อป้องกันภัยต่อประชาชนทั่วไป มิใช่ป้องกันบุคคลใด บุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ และการห้ามเข้าเขตกำหนดนี้ไม่จำเป็นต้องมีคำขอโจทก์ แต่เป็นดุลพินิจของศาล ที่จะมีคำสั่งได้เอง กำหนดเวลาที่ห้ามเข้าเขตกำหนดนี้มีได้ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษ ตาม คำพิพากษา

การฝ่าฝืนคำสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด

ถ้าผู้ถูกศาลสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดฝ่าฝืนคำสั่งนั้นจะต้องถูกลงโทษ ดังได้มีบทบัญญัติใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 194 บัญญัติไว้ว่า

“ผู้ใดต้องคำพิพากษาห้ามเข้าเขตกำหนดตามมาตรา 45 เข้าไปในเขตกำหนดนั้น ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

อาจกำหนดจำนวนเงินต่ำกว่าห้าพันบาทได้ เช่นกำหนดไว้เพียง 3 พันบาท เป็นต้น) ว่าผู้นั้นจะ

